

Debrecen 1869
67-73. n. sz.
a hírből

53, 54. n. sz.
hírből

1869.

46. szám.

Csütörtök, szeptember 2.

Előfizetési árak:

Helyben
Félévre 6 ft.
Három hónapra 5 „
Postán küldve:
Félévre 7 ft.
3 hónapra 5 „ 50 kr.

Egyes szám
10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiacz Vecseyház földszintjén a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Terjedelmes és többszöri hirdetés alkuszorint

Nyitvány: 15 kr. soronként.

Helyegdíj:
minden belvitásért külön 30 kr.

Előfizethető helyben: **Telegyi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

A delegatiók.

○) Deák Ferencnek és pártjának tettett ügy intézni el Magyarország és Ausztria közt a kiegyezkedést, vagy ha úgy tetszik, a kiegyenlítést, hogy a közös költségeknek 30 százalékát Magyarország, 70 százalékát pedig Ausztria viselje.

És pedig a közös költségekről készült előterjesztést a két fél országgyűléseinek küldöttségei vizsgálják át, s szavazzák meg a költségeket.

Ezen országgyűlési küldöttség nevezte-tik delegatióknak.

A törvény megszabja, hogy a delegatiók külön ülészenek, külön a magyar, külön az osztrák, és határozataikról izenetekben értesítik egymást; ha aztán valamely kérdésben, három ízbeli izenet utján sem térhetnek össze: közös ülést tartanak, s úgy együtt szavaznak a kérdés felett.

Már maga az, hogy valamely ország költségei felett idegen elemek is szavazhatnak, elég aggodalomra ad okot; mert azon országoknak, melynek sorsa egy másik ország képviselőinek szavazatától is függővé tétetik, önállósága, függetlensége valódi és tökéletes nem lehet.

Ha pedig, mint épen törvényeink szerint, az ország legfontosabb ügyei utasítottak a delegatiók hatáskörébe, mint például a hadsereg és a külországok előtti képviseltetés költségei, melyek a nemzetek hatalmi állását körvonalozzák: igen természetes, hogy az ily nemzetek országgyűlései az alkotmányos jogok legsarkalatosabb tényezőitől vannak megfosztva, és azon országok függetlensége folyvást ingadozásnak, sőt nagyobb-nagyobb veszélyeknek van kitéve azon lehetőség miatt, hogy a nemzet szolgálai, másodrendű szerepre szorítottván, önállóságát végkép elvesztheti.

A legközelebbi, Bécsben tartott delegatiókban két kérdés felett nem tudtak meg-egyezni a delegatiók, tudniillik az osztrák Lloyd segélyezésére jövedelmi adó fejében fölvetett 82,090 frtra és a Dunán állítandó két gőzös: monitor: 400,000 frtot tevő költségére nézve.

Az eldöntés közös ülés és szavazás alá került.

A magyar delegatió határozata értelmében dől el a kérdés.

Előre képzeljük, hogy mily lármát csapnak ezen győzelemre a kormánypártiak; mennyire dicsérendik a delegatiók celszerűségét és mennyire dicsérik a kormányt, mely győzelemre vezette a nemzetet.

Mi nem vagyunk ily rózsás kedvre hangolva.

A félmilliót érdeklő kérdésben nyert győzelem háta megett ott áll azon sötét gondolat, hogy más, fontosabb ügyben meg a magyar delegatiót szavazhatják le.

Például, jöjön háborus idő, a közös had-ugyminister, például 50 millió pótlékot kér hadi költségekre, sőt épen száz, vagy kétszáz-ezer katonát kíván a rendes illetéken felül oly háboruban, melyet például Austria kezd oly érdekekben, mely nem Magyarország érdeke; és ezen kérdés a delegatiók elé vitetik.

Nem megeshetik-e, hogy ezen kérdés, mely pedig a mostani törvények szerint sem tartozhatik a delegatiók elé, a rendkívüli körülmények vagy más indokok folytán, a delegatiókban, a magyar delegatió ellenére, vagy épen ennek hozzájárulásával, úgy döntenek el, a mint nem Magyarország, hanem Ausztria érdeke kívánja?!

És ily esetben nem megsemmisítettik-e a magyar országgyűlés, és Magyarország befolyása, önállósága és függetlensége?!

Nem-e csak egy lépés kell a közös delegatióülésekről a közös országgyűlésre? Nincs tehát mért örülni a most nyert győzelemnek.

Mert, míg az ország legfontosabb kérdései oly közegek elé vitetnek, melyek közül az egyik a másikkól csak egyetlenegy szavazatot nyervén is meg, saját akarata szerint, és a másik ellenére döntheti el a kérdést, — pedig van elég alkalom, hogy egyik delegatió a másikkól egy, vagy több tagot is maga részére hódítson —: mindaddig egyik vagy másik önállósága, függetlensége csak álom és nem valóság.

A mostani nyerevény tehát nem örömet kelt, hanem félelmet, rettegést, mert a delegationalis intézmény alkotmányunknak még azon részét is megsemmisítheti, ami még megmaradt.

Azért is: delegationem delendam censeo.

Ujdonságok.

— A debreczi ipar és kereskedelmi-bank pénztári forgalma 1869-ik évi augusztus havában. Bevételek: pénztári maradvány Julius 31-ről 43,325 frt 39 kr, visszafizetett váltókból 93,267 frt 77 kr, visszafizetett előlegekből 5,572 frt, kamatkból 3,957 frt, 22 kr, jutalékból 21 frt 68 kr; raktárbérből 51 frt 56 kr, érczpenz-ek eladásából 1,337 frt 11 kr, idegen pénztári jegyek eladásából 1,000 frt, folyó számlára tett fizetésekből 37,547 frt 52 kr, részvény-tökre tett fizetésekből 30 frt, nyomtatványok eladásából 3 frt 85 kr, kamatra betétekből 46,266 frt, magán pénztári jegyek kibocsátásából 58,100 frt. összesen 290,480 frt 10 kr. Kiadás: leszámított váltókra 161,378 frt 33 kr, leszámított előlegekre 11,104 frt, költségekre 71 frt 85 kr, kamat fizetésre 305 frt 50 kr, tisztifizetésekre 453 frt 34 kr, érczpenz vásárlására 1,674 frt 88 kr, szelvények vásárlására 16 frt, folyó számlákra 24,416 frt 75 kr, betétek visszafizeté-

séré 34,300 frt, idegen pénztári jegy vásárlására 5,000 frt, pénztári jegyek visszaváltására 500 frt. Pénztári maradvány szeptember 1-re 51,259 frt 45 kr.

Műkedvelői utolsó elő-dő s.

A Csokonai-szobor alaptökeje gyarapítására. Debreczeni színház. Debreczen 1869. szept. 5.

Műkedvelők által adatik:

„A SZÖVETSÉGESEK.”

Vigjáték 3 felvonásban. — Irta: Paul Moreau; fordította Szerdahelyi Kálmán. (Rendező: Temesváry Lajos ur.) Személyzet:

Philippe de Mauri	—	Ujházy Sándor ur.
Gaston de Rech; kapitány-	—	—
a 2-dik Zuáv ezredben	—	Ferenczy Alad. ur
Badinois	—	Farkas Jenő ur
Montgerard	—	Farkas Ferencz ur
Henriette Doley	—	Farkas Irma k. a.
Athonais, Montgerard neje	—	Szepessy Ant. urnő
Claire, unokahuga	—	Bay Georgine k.
Inas	—	Ferenczy Alajos ur
—	—	Farkas Tullia k. a.
—	—	Kecskés Erzs. k. a.
—	—	Halassy-Saroltka a.
—	—	Szikszay Zsan k. a.
—	—	Fráter Ilka k. a.
—	—	Bóka László ur.
Vendégek	—	Kecskés Dezső ur.
—	—	Somogyi Kálmán ur.
—	—	Hocholzer Gyula ur.
—	—	Kovács József ur.
—	—	Paksy József ur.
—	—	Frater Zoltán ur.
—	—	Végh Gyula ur.

Történik Franciaországban a Trouvillei fürdőben.

Csányi Kornélia k. a. az első és második felvonás közt „Oberon” című dalműből egy magán áriát fog énekelni zongora kíséret mellett.

Kéretnek a t. cz. bérlők helyeik megtartása iránt bezárólag f. hó 4-ig intézkedni, hogy azontul azokkal szabadon rendelkezhesünk. Jegyeket válthatni reggeli 9 órától déli 12-ig, délután 3—5 óráig a színházi pénztárnál.

Helyárak: Alsó és közép páholy 4 frt. Családi páholy 6 frt. Másod emeleti páholy 3 frt. Támlásszék 1 frt. Földszinti zárt-szék 60 kr. Emeleti zárt-szék 50 kr. Földszinti bemenet 50 kr. Karzat 20 kr. Felsőfizetések a nyílt számadással együtt közölve — az egylet nevében szives köszönettel fogad-tatnak. Kezdeté 7 órakor, vége fél 10-kor. Kaeskovics Iván, választmányi megbizott.

— A z o n e m b e r - e s o n t v á - z o n kívül, miről lapunkban említést tettünk a mesterutczai iskolaépítési ásatások alkalmával még több emberi csontváza is talál-

tak, melyekből három világosan, külön egész váznak ismertett fel. A hely hol a felfedezés történt, ember emlékezete óta soha sem volt temetkezési hely; úgy hogy oda lehet következtetni, mikép azok a muszka hadjárat alkalmával elhullott vagy agyonvert orosz katonák maradványai lehetnek.

— A szőlő annyira rothad kertekben, hogy a fagyás miatt különben is megtizedelt termés maradványa sem biztat semmi reménnyel többé. A megérett fürtöket le kellene szedni, mert elrothadnak, a nagyobb rész pedig mint új hajtások eredményei, több nyire éretlenek. — *Miféle úzta a szegény magyar ember aggodalmait, ha vinkóra sincs kilátás?*

— Tegnap este egy tisztességesen öltözött, igen csinos arcú fiatal hölgy érkezett a kassai vonattal városunkba, s bár jegye Szolnokig szól, kiszállott, s befele indult a városba, s ott sehol meg nem szállván kőborgott az utcákon fel s alá. Az őrzőket kísérő biztosnak feltűnt a nő magán kőborlása, s figyelemmel kísérte, s midőn látta, hogy czéltalanul bolyong, megszólította, de az nevetett; szorgosabb vizsgálódás után kitért, hogy a szegény nő meg van tébolyodva, s nagy nehezen sikerült azt a városházához bevezetni, hol most a további intézkedésig felügyelet alá van helyezve. A szenteslén nő neve Ludwig Jakabné, Würzburgból, Bajorországból, csupán németül beszél, mintegy 21—23 éves lehet, ha kérdezik csak nevet, egész lényén látható a téboly, — még délig nem lehetett rá venni, hogy valamit egyik Arany órája és értékes melltűje van, s öltözete általában arra mutat, hogy a jobb módú osztályhoz tartozik.

— A 8-dik számú dzsidás ezred négy százada egy havi gyakorlatra tegnap érkezett városunkba, Léta-, Böszörmény-, Derecske- és Ujváros-ról. Mintegy 600-an vannak 700 lóval.

— A Haber mann ezred 1863 65, 67-ki szabadságosai mintegy 1200-an behivattak egy havi gyakorlatra Érdekes látni őket, mindeniken van egy darab az uniformisból, egyiknek bakkanes, másiknak sapka, harmadiknak köpenyeg. Egész öltözetet nem kaptak. De még is meglátszik legalább, hogy katonák.

— A városi nyomda egyik volt növendéke, Nagy Imre, befűszedő 27 éves korában, f. hó 1-én tüdőorvadásban meghalt. A holttestem eltakarításán, mely holnap szeptember hó 3-án, Kabán leendő, a városi nyomda több küldött által képviseltetni fog. Béke hamvaiba.

— Csapó utczán az anyakanális egészen elkészült. A csatornázási munkálatok egyáltalán igen nagy pontossággal végeztek az idén, bár a mellékjárdák burkolatásáról is ugyanazt irhatnánk.

TÁRCZA.

Zárdatörténet.

— Már ismét zárdatörténet! Nem volt még elég a compromittálás, melylyel a szegény zárdaszüzek és barátok titkait szelöztették: lakad ki némely olvasó. — Már megint valamely borzasztó történet; hangzik más oldalról.

Ne felejtsd el olvasó, nem lázszatom fel idegeidet! A történet, melyet el akarok beszélni, nem végződik hajmeresztő jeleneten, nem avatkozik belé a hatóság; még csak egy árva rémdrámának sem szolgálhat anyagnul; egyedüli célja lesz kimutatni, mily eszközök által, s mily úton nyerik a halgatag zárdák lakóikat. — De mivel a szereplő személyek most is élő boldog családtagok: magengedek, hogy álnéveket használjak.

Ezért másfél év tizeddel a nagy alföld egyik nevezetes városában élt egy családapa, megelégedve és boldogul, idejét és munkásságát családjá fenntartásának gondjai és gyermekeinek nevelése közt osztva fel. Azt mondtam: boldogul — és ez igaz is, mert családapának nagyobb bol-

— Tudatjuk a t. szülőkkel, hogy a debreczeni ref. felsőbb leányiskolában, mely özvegy Valkó Károlyné vezetése alatt áll, az új szorgalomszak f. évi okt. 1-én vendi kezdetét. A beiratás a vidékekre nézve az őszi vásár idejéig nyitva áll.

— A V. I. ur által a nyomtató közben leölt állítólagos veszett eb által több kutya megharapott, legalább úgy beszélnek; nem ártana e tekintetben elővigyázati rendszabályokhoz nyulni a nagyobb baj megelőzése végett.

— Beküldetett. A collegium hátamegett, a fűvészkert- és darabos-utczákat összekötő kis köz, valóban a legszánandóbb képét nyújtja az elhanyagolt utcának. Van itt feneketlen pocsolya, melybe ritka nap, hogy egy-két szekér el ne akadjon, ma is egy szekeret csak úgy lehetett onnan kiemelni, hogy a városbázától 10 rabot kértek segítségül. Egy háztulajdonos ez utcában többször tett már jelentést, hogy ama feneketlen pocsolya töltessék ki, de biz eddig még semmi nem történt a felszólításra. E mellett azon pocsolyából oly miazmaticus kigözölgések fejlődnek ki, hogy valóban csodának nevezhető, ha a szomszédságban lakók mind meg nem betegednek. Mielőbbi intézkedést kérünk. Többen.

— Ma délután a dohányraktár mellett egy ismeretlen egyén agyon lötte magát.

Debreczen város történetéhez.

Tanár Sárvary Pál levele a Rómában lakó szobrász Ferenczy István hazánkfűához. 1823. mart. 11-ről.

Nemes és tanult ur, kedves hazánkfűa! A Csokonai mellképe, a te kezdednek remekműve, és nemes érzésű szívednek nálunk örökre megmaradó oszlopa, leveleddel együtt, a mult hónap végével hozzánk érkezett. Mióta Pestre lejött, főcseratorunk, Vice-Palatinus méltóságos Péchy Imre ur ő nagysága gondviselése alatt tartatott, a hol annak mind oszlopaját, mind a mellképet béborító üveges piramisát ő nagysága elkészíttette.

Mai napon állítottat az be oskolánk könyvesházába kitetsző helyre. Milyen örömmel fogadta nemes Debreczen városa azon ajándékodat, megmutatta azzal, hogy azt Pestről maga gondoskodott elhozattal, és hogy annak főbírája tek. Böszörményi Pál ur legelőbb is házához vitetvén, a nemesebb poigárok toltultak annak látására. A professorok és tanuló ifjak mily szeretettel fogadták azt? Ime ezen hozzád küldött, és hazánkban több példában kiosztott verseink bizonyítsák. Sőt imé én is vén kezembe verselő pennát fogtam, és lassudott vérrel írt verseimet ime küldöm, hogy annyival inkább meggyőzözzek közszeretettünk és tiszteltünk felől, melylyel maradtunk néked kedves hazánkfűa! Debreczen, mart. 11-kén 1823. szerető hazánkfűa, igaz tisztelőid, a hely. vallt. követő debreczeni collegium professori. s azoknak nevében a legöregebb. Sárvary Pál m. k. Mathesis és Physica professora.

Óda Ferenczyhez.

Nemes FERENCZY-NEK! kit jeles ösztöni
Lelkednek, a szép művek iránt, s magyar
Vérünk iránt egymást ölelvén,
Százszorosan nevedet megóvják
Az elfelejtés néma setétitől:
És a dícsőség bomlani nem tudó
Szárnyára vévén, a magasság
Csillagi közt helyed által adják.
Te messze földön Róma remekjeit
Gonddal tanulod, s Cänova nyomdokait
Merész lépésekkel követvén.
A buta kőbe is életet hívsz.

dogsága nem lehet, mint ha gyermekeit szépen fejlődni látja, bár ha megeröltetésébe kerül is azok neveltetése. — Szigetvölgyi uram is. végig nézett serülő fián — ki már egyetmást neki is segíthetett, látta a kis nyolcz éves Erzsikét vidékman szokdéselve az udvaron, aztán rámosolygott kedves élete párjára: tökéletes boldognak érezte magát, s még álmában sem jutott eszébe, hogy ez még meg is változhatik. Bizony pedig a kegyetlen sors csakhamar szétlalta boldogságát! Neje elkezdett betegeskedni s nem soká elhagyta vigasztalhatatlan férjét és gyermekeit. A férj igyekezett magát mint buzgó protestans a vallás szavaival vigasztalni, de ez csak némileg sikerült; bizonyos neme a buskomorsónak lepte meg, melyet még fokozott az aggodalom, gyermekei nevelése felett. — Fiát egy kézműveshez adta tanonecznak, de kis leánya sorsa felett sok álmatlan éjen töprenkedett; érezte, hogy egy életunt özvegy apa társasága a leány fejlődésére nem jó hatással lesz.

Történt egyszer hogy midőn Szigetvölgyi uram leánykaja neveléséről gondolkoznék, beméne hozzá B. kananok s megkérdező busulásának okát. Szomoruan beszélte ez el szerencsétlen családi veszteségét, s ebből származott szorongatott va-

Te a hazának hajdani diszeit,
Tudósit, és nagy bajnokit, oszlopit
Mester kezdeddel régi sirjok
Zára alól kiragadni készülsz.

Már nyert is újult életet, új nevet
VITÉZ, hazánknak hajdani dallosa,
Ki oh be hijjában követte
A Mnemosyne kegyes leányit!

Mert élte harminczkét tele végével,
Hogy elrepült, nincs husz nyara, és kevés
Van, a ki tudná városában,
Csontjai és pora hol pihennek?

De már babérrel megkoszoruzva áll
Ott, hol tanuló pindusi énekét,
A hó felhőségü Carári
Köbe simán kifaragva ott áll;

S örökre ott lesz a maradéknak is
Hatalmas ösztön, hogy maradó nevet
Keressen, a jót, szépet, illót,
S a mi nagy és nemes, azt követvén.

Könél keményebb volna előttem az,
Ki szíved, és szép mesteri művedet
Becsülni nem tudná, s az égneik
Rád sok ezer javait ne kérné.

Fővárosi értesítő.

Pest, szept. 1.

—?— Haza jönek! Isten látja lelkünket, hogy magunk sem tudjuk, hogy hova legyünk örömlünkbe. Illumináljunk, fáklýászenét rendezzünk vagy — szegényünkben a föld alá bujjunk? Quartum non datur. Ha Königggrätz napján valaki azt mondotta volna előttünk, hogy három év mulva a reichsrathban fognak ülni honatyáink, boldognak tartottuk volna, eszevesztettnek, ki azt hiszi, hogy a nép semmi egyéb, mint játékszer, melyet a „bizonyosak“ elővehetnek és félrelökhetnek, kényök kedvök szerint. De a példaszó szerint: boldog igazat mond, s említett boldunk is igazat mondott volna, mert delegatusaink a reichsrathban voltak, nevezzék bár az ülés helyiségét háznak, vagy aulának, a név nem határoz elvvel szemben. S voltak legyen bár némák mint a halak, a tény haugosabban szól a szónál. . . . Illumináljunk, fáklýászenét rendezzünk vagy — szegényünkben a föld alá bujjunk? Quartum non datur!

Wenkheim b. lemondása még csak időkérdés. Betegsége oly aggasztó, hogy a helybeli lapok gyengédségből — mert beteg-ége daczára mindennap olvassa azokat — nem hoznak róla tudósítást. Utódjául mindenütt Péchy-t említik.

Még e hó folytán fog összeülni az országgyűlés néhány napra, aztán ismét elnapoltatik október végéig. A kath. congressus is szeptember utolsó napjaiban fogja folytatni tanácskozásait a bizottság által már elkészített választási szabályok fölött. Eszmetársítás folytán Szilágyi Virgil „A kath. autonómia“ című röpiratáról jegyzem ide a sajtó hangjait, mely épen nem kedvezően nyilatkozik róla. Szilágyi ur nagyon szeretni látszik a kokettirozást, mely hajlamáról országgyűlési működése is tesz tanuságot, nevezett röpirata pedig még kirívóbban tünteti fel e nem férfihoz illó tulajdont. Soha a szabadelvűségnek ily bőkokat nem hazudott senki, míg háta mögött ultramontan kézzorítást váltott, mint Szilágyi ur. Ha herculesi tulajdonokat tudnék személyében, e röpiratában úgy tűnnék fel előttem, mint valaki kinek birtokáért két hatalmas fél versenyez. Szilágyi ur azonban ezt talán képzeli is, s ez okból — nyílt elhatározásra nem lévén elég bátorsága — jobbát Simor és társai felé nyújtja, míg balját

gyoni állapotát. Az egyházi főur vigasztalta őt s azon tanácsot adá, hogy adja be leányát nevelés végett a közel fekvő K. városi nőzárdába, hol befolyásával a leány ingyen nevelésben részesülhet. — — — Az apa előbb visszatetszéssel utasítá el az ajánlatot, de B. annyi okot tudott felhozni tanácsa mellett, hogy végre is engedett s beküldé leányát a székvárosba, azonban szigoruan lelkére kötö, hogy saját hitvallását ne hanyagolja el, s szorgalmasan látogassa a protestans istenitiszteletet.

Éltelt néhány év, de Szigetvölgyi helyzete nem javult; fia elment vándorolni, s mint dologkerülő korhely került haza; egyedüli öröme volt, ha néha leányát a zárdában meglátogathatta, s halgatta, mily buzgón tud beszélni a szent gyakorlatokról, melyekben részt venni kötelezve volt; nem vette észre, hogy a háló már ki van vetve a buzgó leány lelkének természetellenes lenyűgözésére. — E közben Erzsike is elérte fejlődésének azon fokát, midőn a lélek ösztönszerű vágyat érez, munkásságát nemesebb, magasztosabb irányban folytatni, mint a mindennapi aprólékos foglalkozás; mint a kinyílt róza mindenfelé terjeszti illatát, úgy az önértetre ébredt lélek szeretné az

Debrecen 1869

67-73. n. sz.
a hegyből

53, 54. n. sz.

hegyből

az emberiségnek látszik felajánlani. Ekkép mindkettőt részére hódítani véli, mit azonban egész alázatosan kétségbe vonni bátorodom. A feltétlen szabadelvű feltétlen egészket mindenben: albaráttal vagy habozóval pedig nem szövetkeznek.

Időjárásunk ismét jóra fordult. Nehány nap óta őszi virágokkal ékeskednek gesztenyefánk; Budán pedig egy barackfa is újra kihajtott. Lassanként visszatérnek vándormadaraink a különböző fűrdőkől; a rue de Vác-ban pedig egy-egy „ember“ is látható már.

— Szept. 15-től kezdve a postaigazgatás által bélyegzett levelezési lapok fognak kiadni, a melyekre irt rövid közlemények az osztrák-magyar birodalom minden helyeire, távolsági különbség nélkül két új krajczár díjért fognak elszállítatni. E lapok minden postahivatalnál és levélgégyárnál két új krajczáron szerezhetők meg, s a postára borítékolatlanul adandók föl: a levelekhez hasonló módon olvasható czimvel látandók el, mely az átvevő fél s a rendeltetési hely nevét, világosan előtüntesse. A czim a levelezési lap előoldalára iratik. A levelezési lap hátoldala írásbeli közleménynek van szánva. A közlés, valamint a czim téntával, önna, vagy színes krétával stb. írható föl. — A levelezési lapok egyelőre csak az osztrák-magyar monarchia helyeire küldhetők el, s jegyekkel bementesített levelek módjára adandók a postára. Ajánlatok a közönséges ajánlati illeték mellett történnek. Az ajánlatért járó levéljegy a hátoldalon az „írott közlemény“ fejezím mellé ragasztatik. A levelezési lapnak a czimíraton följelölt rendeltetési helyről más belföldi helyre való utánküldéseért vagy a földadás helyére való visszaküldéseért külön díj nem szedetik. A postaintézet a közleménynek tartalmáért nem vállal felelősséget. A levelezési lapok, ha vigyázatlanság vagy véletlenség folytán a földadás előtt haszonvehetlenekké válnak, 1 krajczár díj lefizetése mellett cserélhetők ki.

* A munkás képző-egylet a múlt vasárnap tartá alakuló gyűlését. A ministerium által némileg módosított alapszabályok megvitatásához fogván, azok csekély módosítással elfogadtattak. A tagok száma 295 s az egylet vagyona 101 ft. A megeredteté eső miatt a tisztviselők választása jövő vasárnapra halasztatott.

* Szigeti „Szökött katona“ cz. színművének 100. előadása nagy ünneppélyességgel folyt le a nemzeti színpadon. Az első felvonás befejezte után a függöny felemelkedésével megjelent az összes drámai személyzet, kik közé Felekiné s Priel Kornélia asszonyok vezették ki Szigligetit az ünnepezt szerzőt. A drámai személyzet nevében egy ezüst babérokoszoru átnyújtásával Paulai üdvözölte a népszínművek teremtőjét, röviden elmondva, hogy e koszoru jelképe Szigligeti babérbánjának, hírnevének s a közönség tiszteletének Szigligeti meghatva egy néma kézzel fejezte ki Paulainak s általa mindenkinek köszönetét; a közönség pedig zajos éjzenésben s tapsokban tört ki.

* Szigligeti tiszteletére tegnap előtt nagy lakoma rendeztetett a Frohner-szálloda nagyteremében. Több mint 70 vendég gyűlt össze, irók, művészek, műbarátok, köztük gr. Ráday Geleon, ki — mint a színházigazgatás ideiglenes vezetője, — az asztalfőn foglalt helyet. A lelkes pohár köszöntések, megkezdődvén — egymást érték; természetesen többnyire az ünnepezt színmű író levén a központ, mely körül a sok jó kívánatok özönei oly kifogyhatatlanul áradoztak.

*) Gróf vagy báró?

Szerk.

egész világot átkarolni; a szűzies átalakulás e pillanata mily alkalmas arra, hogy a szívbe csapogtatott vakbuzgóság egész ferde irányba terelje a lelket! Erzsikénél is meghozta ez gyászos következményét.

Egy napon levelet kap Szigetvölgyi, leányától, melyben ez belegyűzését kéri vallása megváltoztatására, s a zárda fátly felvételére; elővett e levélben adva, hogy neki egyedüli ezéja lesz, leimádkozni sokat szenvedett apja fejeéről a talán még hátra levő csapásokat, — testvére is átlátta, hogy rossz uton haladt s szinte áttért, ne is kívánja őt lebeszélni ez elhatározásról, mert ez áldozatot maga az ég kívánja.

Szigetvölgyi leány! nem gondolt arra, hogy midőn magát kiszakasztja a világból; ugyan akkor apját egyetlen kincsétől fosztja meg.

Az apa kétségbe esve sietett a zárda főnökhöz és sirva könyörgött, ne foszszák meg egyetlen örömétől, leányától; de az, a leány szabad akaratára hivatkozott, sőt intette az apát, hogy ő is térjen meg, mert az eddig reá háramlott csapások is mind eretnek hitének következményei. Erzsike tehát a zárdában maradt, sőt a nap is kitűzetett, melyen ünneppélyesen lemond a világról.

* A budai városkapitányság a „Hon“ szerint nagy kutást tartott, melynek oka a következő volt: Egy kőműves legény, ki egy leányt akart kivinni Konstantinápolyba eladni, elcsipetett s bezárattott. — A kőműves legénynek minden pénzét, mit zsebébe találtak (26 fr) elvették. Azonban kabátja gallérába még 500 ft volt bevarva, mit börtöntársai észrevevén, míg a pénz tulajdonosa aludt, kifejtették. A kőműves legény, kárát észrevevén legott lármát csapott s a kapitányság a nyomozást azonnal megtevé, 350 forint egy kefének üres fogójában s a többi egyik rabnak csizmaszárában találták meg. E lopásban 8 ember volt részes.

Belföld.

— Villám által ütöttet agyon Hollósy Floris nevű ifju Liptó-Hradeken, a Kriván tetején, hová vésővel s kalapáccsal ment fel, szokása szerint a sziklába s fába mondatokat s egyes szavakat, bevésni. — Egy sziklába épen e szavakat véste: Bus homályos sejtélem háborgatja lelkeket, mintha... ekközben érte a vilám. Szerelmi szerencsétlenség vitte a hegyek közti barangolásra.

* Máramaros-Szigetről írják a „M. U.“-nak: A Tisza úgy annyira megáradt, hogy Bakó körül a töltést áttörve, a hidakat elrombolva ezer meg ezer szál fenődészkát sodort el, miknek folytonos csapkodása következtében pár napig a Sziget és Szlatina közötti Tisza hid is vesztélyezve volt. — A felvidéken házakat is rombolt el a dühöngő ár, legalább arról tesz bizonyosságot a Sziget alatt kifogott házibutorok mennyisége, a többi közt egy bölcsőt is fogtak ki, benne csaknem hihetetlennek látszólag, — egy élő kisdeddél.

* Pécs is felvilágosodik nemsokára; amennyiben a napokban irták alá a gázvilágítás behozatala iránti szerződést. Bizony, bizony nem árt egy kis erőt venni az ott uralkodó sötétségen!

* Zsibón egy uradalmi kocsis afeletti felgerjedésében hogy tisztje bántalmazá, összeperrel az urasági kerülettel és boszuját töltendő — a szegény ártatlant agyonüti, majd egy másik áldozatra tör, deszerencsére már nem hajthatta végre gonosz tettét, mert az egybecsődült cselédség lefogta s csakhamar vasraveretvén, átadatott a büntető igazság kezébe.

* A kilenczedik huszár ezred Magyarországon lesz ezentul elhelyezve és pedig Pozsony és Mozsony megyékben.

Külföld.

— A Napoleon egészségi állapotáról szóló nyugtalanító hírek, daczara a távrida minden erőfeszítésének, nem akarnak megszűnni. Így a „Köln. Z.“ párisi levelezője írja: A börzei ijedelem a beszéd tárgya mindenütt. A legkülönösebb hírek keringenek, a császár ájuldozásai mint a gomba a föld alól, úgy teremnek minden ajkon, s a hivatalos lap demitijei igen csekély hatással vannak a kedélyek megnyugtatására. Hogy a hírek nem bírnak teljes alapossággal, az onnan is kitünik, mert a császár adjutásával a nevezett időben igen kedélyesen együtt reggelizett.

— Mult hó 27-én este a berlini börzevilágban a párisi árfolyamok hirtelen eszkökenése által oly páni rettegés és ijedelem állott be, a minőre 1848 óta nem emlékeznek. A hárssetány és a Friedrich utca szeglete, mely politikai szegletnek nevezetik, azon tér hol az esteli börze megtartatni szokott. Az első sürgönyöknél roppant eszo-

Mit sem használt a rokonok követelése, kik egyszerűen elutasították; az apa bánatában tompa érzéketlenségbe esett, leánya elvesztését bizonyosnak látván, magába zárkozott lett, s elvonult mindenkitől.

Erzsike gyorsan haladt a vakbuzgóság örvénye felé, melynek elkellett őt nyelni „ad gloriam Dei.“ Testvére csakugyan áttért, de korántsem hasonló rajongó érzelme okozta e tettét, hanem 500ft, melyért ez eltántorodott ember eladta hitét. . . .

Nincs hát eszköz, mely kiszabadítsa ez ártatlan lelket a lelki szarnokság karjaiból?

A rokonok megfeszített igyekezetének sikerült végre kivívni, hogy Erzsike felszentelés előtt egy hetet töltsön rokonai körében; apjának esküvel kellett kötelezni magát, hogy visszaviszi. — Most amit a rokonok igyekezete ki nem vebetett; azt, a bölcs gondviselés, az emberi természet törvénye szerint, következetesen hozta létre. — Erzsike, rokonainál egy mivel fiatal emberrel ismerkedett meg, kinek vonzó társalgása, meleg előadása a szerelemről és más előtte ismeretlen fogalmakról csakhamar megzavarta szívét. Mint a nehéző álomból ébredő kétkedve tekintett körül,

dálkozás, a következőnél azon hír bizonyossága, hogy Napoleon halálos beteg, s a még későbbben érkezettéknél az, hogy már meg is halt, lett átalánossá. Az üzerek most mindenféle szét rohantak s a tér mintegy félóráig üres maradt, a mikor azt roppant üzerekből álló tömeg, mely lármázott s hadart, gesticulált élénkitette. Az utcai forgalom egészen meg volt akadályozva, magának a királynak kocsija is csak nehezen tudott keresztül hatolni. Hogy mennyi pénz nyeretett is vesztetett itt el pár óra alatt, azt kiszámítani alig lehet, mert az egész világ csak eladni akart, s csupán azon nagyobb házak tartották magokat, melyek biztos értesülések folytán tudták a hírek alapatlanságát, de azt hiába tették nyilvánossá, mert azoknak hitelt ki sem adott. Másnap a biztos hírek érkezével sok börze speculans kezébe vehette a koldus botot.

— A párisi lapok a francia hivatalos lap azon tudósítására, hogy Ledru Rollin az általános amnestiából ki van zárva, egy véleménynyel vannak mindannyian. A „Siécle“ írja: „Kitől ered e nyilatkozat, s minő hordereje van annak? A miniszteri tanácsokmányok eredmény-e az? Ez alig lihető, miután a miniszterek majd mind távol voltak ez időben Párisból? s a nyilatkozat nincs is aláírva.

A hivatalos jegyzék azt állítja, hogy a császár élete elleni merényletet soha sem tekintették politikai bűnnek. Ez nem áll, mert még a császár elleni minden merénylet mindig politikai bűnnek tekintett, úgy a közgazgatás, mint az igazságszolgáltatás részéről. Még a Tibaldi-féle affairiben sem tekintették Ledru Rollint másnak, mint politikai bűnösnek, s ebből világlik ki, hogy miért nem merite a francia kormány Angliától ennek kiadását közvetlenül követelni, a mit nem mulasztott volna el tenni, ha Ledru Rollint valami közönséges vétek elkövetésével vádolhatta volna.

„Minem akarjuk e megszorított bírálgtat“ írja a „Goulois“, azonban hiába zárták ki Ledru Rollint az amnestiából, épen úgy mint 1859 ben, mint Tibaldinak in contumaciam elítelt czinkosát, még sem fogja őt senki közönséges gyilkosnak tekinteni.“ Egyáltalában az egész francia sajtó igen nagy elkeseredettséggel fogadta a hivatalos lap ez interpretatitóját.

Legújabb

— Bécs, szept. 1. Becke pénzügyminiszter két havi utazást tesz Schweizba, ez időre a ministerium vezetésével Lackenbacher bizott meg.

— Konstantinápoly, szept. 1. A szultán kész a khedivével kiegyezkedni, ha az személyesen megjelen előtte.

— Páris, szept. 1. A mai hivatalos lap írja: A császárné tegnap este érkezett Toulonba. A császár egészséges, s ismét rendes életmódot folytat. Valószínűleg meglátogatja a chalonsi táborn.

Közzgazdaszat.

— Debreczen, szept. 2. Az életárak lényegesen nem változtak.

— Pest, szept. 1. Az időjárás változó. A hőmérő + 11°, a légsúlymérő 28° 10°. — A gabnaüzletben a hangulat ma igen szilárd volt. A forgalom a buzában mintegy 18,000 mérő. Buza 88 ₰-tos 5 ft 50 kr, 89 ₰-tos 5 ft 55 kr, 87 ₰-tos 5 ft 35 kr.

Bécsi tőzsde sept. 2. cs. arany 5 84. ezüst 119.75

az eddig clotte feketére festett világot kezdte rózsaszínben látni. Hiszen „a virágnak megtiltani nem lehet!“ . . .

Gyorsan telt el két hét, de Erzsikének nem volt még kedve visszamenni a zárda sötét falai közé; a szegény terrorizált apa maga kérte, ne vonja fejére az apácák átkát, de mily nagy volt meglepetése, midőn néhány nap mulva leánya pirulva vallotta be, hogy a fiatal volt honvédtiszt megkérte kezét és ő neki ígérte, s most csak apja beleegyezésétől függ mindkettőjük boldogsága.

Szigetvölgyi uram legnagyobb örömmel adta rájuk áldását, aztán leányával elment a zárdába, hogy ez saját szavaival adja elő megváltozott szándékát. A fejedelem előbb kegyetlen szavakkal átkozta el a hitetlen világot, mely őt nővendéktől megfosztá; aztán keserves könyeket sirt az eltévedt bárány felett; egy másik nővér pedig félre hiva Erzsikét, zokogva áldá meg s elbeszélte történetét, melynek a szerelmi csalódás és késő bánat valának tényezői.

Erzsikének soha sem volt alkalma megbánni, hogy égi szerelmét világi szerelmmel cserélte fel; s most mint boldog családanya áldja azon perczet, melyben a zárdat elhagyá. b. f.

Legújabb találmány, dohányzókak!

Belföldi készítmény.

Havanna-dohány

illatos levelek.

A legfinomabb havanna-illattal vegyített eme levelek, a szivar-láda léve, a hennok levő dohány vagy szivarolomak, még ha *silányabb minőségűek is*, már két nap múlva *oly kellemes, havanna szerű illatot* kölcsönöznek, hogy azok még az ismerőt is csalódásba ejtik, *s azt fogja hinni*, miszerint *valódi havannát szí. Egy lap elegendő 25 darab szivart 2 nap alatt illatosra tenni, s e műtettel egy es ugyan azon lappaltizszer ismételtető. Ezen lapok, ha nem használva, papírba gyöngölve elhelyeztetnek tulajdonságaikból mitsem vesztenek. — **Küldőfogva nincs jobb szer, hogy kevés pénzzel jól és finoman dohányozhassunk.***

Főraktár Németország- és Ausztriára nézve **C. HAUSER, Wien**, Mariahilferstrasse Nr. 116.

Vidéki szállításhoz a pénz beküldése vagy *postai utánvét* mellett is teljesíthetnek.

Árak: Egy csomag (6 darab), csomagolással együtt 1 ft. 60 kr. — *Kevésbé mint egy csomag nem adatik. Ismétli eladók* jelentékeny engedményben részesülnek. — **Raktárak Ausztria és Németország minden városában felállítattak.**

Jelentés! Mithogy e tárgy különösen Németországban már nagy mértékben utánoztatik, ez-kiől a t. cz. vevők saját érdekükben figyelmeztetnek, miszerint ovakolójának ama hamisítványok megvételétől, mint a melyek a valódi havanna illatos levelekhez még csak nem is hasonlíthatók. 44. 9—12

Nincs jobb szer, hogy kevés pénzzel jól és olcsón dohányozhassunk!

Elismervények,

Hoff János udvari szállító központi raktárának Bécsben Kärtnering II. sz.

Berlin, máj. 31. 1869. 12 üveg maláta-kivonat-egészségi sert kőr Bohme, 6 Felsőlegének a királynak palotájában. — Promontorvára, máj. 25. 1869. Kérem nekem 28 üveg mal-kiv-egész sert, 1 font maláta-eszkoládét és 1 font maláta-eszkoládét post küldeni. Gallenfried Gabriela, báróné. — Scheffing, máj. 9. 1869. 5 font mal-kiv-egész, eszkoládét azon megjegyzéssel rendelék meg, hogy az, az által eddig éhért eredménytelen igen meg vagyok elégedve. Az a gyomor-nak sem nem alkalmas, sem az emésztést a legkisebb mértékben nem zavara, hanem erős, alanyi, könnyen emészthető és áthasonlítható tápszer, s az üdülőknel a küllött heveny és idült betegségek után, mindennemű nedv-vesztéseknél újjáalakító hatása van. Dr. H. Schalling, orvos. — Czege, (Erdélyben) ápril 12. 1869. Küldjön ön nekem 5 csomagot nagy gyógyhatású maláta-mell-cukorkából, 1 fontot a híres maláta-kivonat eszkoládéből, a mikkel itt 2 mellbeteg-akarok kísérletet tenni. Vass Berta, grófné. — Jablonitz, jun. 4. 1869. Kérek nekem 12 csomag maláta-mell-cukorkát minél hamarabb küldeni. Apponyi Gusztáv gr.

A csupán egyedül valódi Hoff-féle maláta-kivonat egészségi sert, valamint a maláta-egészségi eszkoládé és kivonat-cukor-roskák, kaphatók egyedül Bécsben, Kärtnering 14. sz. n. Az etiketteken Hoff János keze írása áll.

Debreczenben raktár létezik Wéber János fűszerkereskedésében, valamint Rotschnek V. Emil gyógyszer-tárában.

ÁRAK: A maláta-kivonat egészségi sert 6 üveg 5 ft 70 kr, 15 üveg 7 ft, 28 üveg 11 ft, 58 üveg 27 ft 50 kr, 120 üveg 55 ft. — A maláta eszkoládé 1. sz. 1 π 2 ft 40 kr, 2. sz. 1 π 1 ft 60 kr, 5 π -nál $\frac{1}{2}$ π ingyen; 10 π -nál $\frac{1}{4}$ π . — A maláta eszkoládé sert, mely a gyermekeknek az anyatejet helyettesíti, 80 és 40 kr. A cukorkák π -ja 60 és 50 kr. Bécsből le. 25.—5—?

LEFAUCHEUX

vadászfegyverek, revolverek, ezél-
lövő fegyverek és pisztolyok

a legnagyobb választékban, kitűnő minőségben, a legutányosb árak mellett kaphatók az újonnan nyitott fegyverkereskedésben

Borsay Sámuel

fegyverművesnél Debreczenben a Csanakház alatt.

Árfolyam:

Egy szimplafegyver vasesővel 8—10 ftig.
Egy duplafegyver vasesővel, patent-esavarral 14—18 ftig.
Egy duplafegyver drótesővel (Ruban) 20—30 ftig.
Egy duplafegyver finom damasz-esővel 40—120 ftig.

Lefauchaux vadász-fegyverek (hátaltöltő).

Egy Lefauchaux duplafegyver drótesővel 40—70 ftig.
Egy Lefauchaux fegyver finom damasz-esővel 70—150 ftig.
Revolverek Lefauchaux 6 lövéssel egészen tökéletes ünfelhúzással 15-40 ftig.
Ököl-revolverek (Faustrevolver) kis alakban a mellényzsebben is elfér, 6 lövéssel, ünfelhúzással 10—15 ft.
Egy szimpla zsebpisztoly 1 ft 50 kr—5 ftig.
Egy dupla zsebpisztoly 5—10 ftig.

Minden fegyver löképeségeért kezeskedem

Vidéki megrendelések pontosan az előirat szerint történnék és az üszlet beküldése vagy postai utánvét mellett azonnal teljesíthetnek. Számos látogatásért esd

Borsay Sámuel, fegyverműves.
59. 2—? Raktára: **Csanak-ház alatt.**

Bosznay Károly

vászon-, divat- és rövidáru üzlete
DEBRECZEN,

ceglélduteza, Bánky István szomszédságában.

Ajánlja du an felszerelt vászon- és divatraktá-
rát; különösen pedig

férfi gyapjukelméit,

mely ezikkel végképen felhagyni szándékozván, gyári
áron alul 40%-kal leszállított.

A vásznak valódiságaért valamint a szövetek jó-
ságaért kezeség biztosítottik. 76. 5—6

Amerikai függönyök.

Van szerencsém a n. é. közönséget tudósítani, hogy az oly kitűnőnek és
ezélszerűnek bizonyult

amerikai ablakfüggönyökre

nézve a főügynökséget Debreczenre és vidékére elvállaltam. — E függönyök-
re megrendeléseket elfogadok, s a lehető legpontosabban eszközölök.
Minták fényképeit műtettemben a Széchenyi-utczában minden órán meg-
tekinthetők. 79. 2—5 **LETZTER L.**

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek 1 évi márcz. 1-én 2089. sz. n.
kelt végzése folytán ezennel közhírré tétetik, mikép a Hegedüs Károly esd-
tömege gondnoka Imre Gábor ügyvéd mint felperes részére Leiden Frost
Gyula mint alperestől 1500 ft váltói tartozás és járuléka erejéig lefoglalt in-
góságok, nevezetesen a közüzőlogul letéteményezett 3 db, 2700 afit váltói tő-
kéről szóló, a Hegedüs Károly esdötömegebe bejelentve s megítélve levő activ
követelés a helybeli kir. váltótörvényszék tárgyaló termében f. évi szept. 10-ik
napján d. n. 5 órakor nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett el fognak
adni. Mire a venni kívánók meghívatnak. — Debreczen, szept. 4. 1869.
81. 2—5 A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó.